

# دست دولت در جیب کارگران گلوی کارگران در دست کارفرمایان

هدایت احمدی

در حالیکه رهبر می‌گوید شعارها و اهداف انقلاب ۵۷ را دولت احمدی نژاد زنده کرده، خبرگزاری «فارس»، که در خدمت شورای نگهبان و دولت است، علاوه بر انتشار اخبار مربوط به تغییر کار به سود کارفرمایان، روز سوم آذر در آخرین خبر خود، از قول وزیر کار مژده داده است: پیشنهاد حذف حداقل دستمزد کارگران در دولت در حال بررسی است . با سقوط قیمت نفت که قرار بود سر سفره ها بیاید، اکنون این دست دولت است که در جیب کارگران رفته و آن جیب های خالی را به امید ریودن آخرین تومان ها جستجو می کند!

فعالان کارگری در ایران مخالفت خود را با تلاش دولت احمدی نژاد برای تغییر قانون کار را افزایش داده اند. آنها به حق می‌گویند در صورت تغییر قانون کار حدود سه تا چهار میلیون کارگر کار خود را از دست خواهند داد. آنها می‌افزایند که در صد بسیار زیادی از کارگران نیز از مزایای قانون کار همانند حداقل دستمزد محروم خواهند شد.

جعفر عظیم زاده، رئیس هیئت مدیره اتحادیه آزاد کارگران ایران می‌گوید: هم اکنون هم، با تغییراتی که در سالهای گذشته در قانون کار اعمال شده، اختیارات کارفرمایان در مقابل کارگران افزایش یافته بود . از جمله، تبصره دوم از ماده هفت قانون کار، دست کارفرمایان را حتی برای بستن قرادادهای موقت با کارگران باز گذاشته است و قرارداد موقت، یعنی برده کردن کارگر. کارفرما می‌تواند در هر لحظه، کارگر خود را اخراج کند و یا به دلخواه، دستمزد کارگر را تعیین کند.

مجلس شورای ملی در سال ۱۳۳۷ نخستین قانون کار را تصویب کرد. در هر جامعه‌ای، قانون کار یکی از ساز و کارها برای شکل دادن و ساماندهی رابطه کارگر و کارفرمایی است . پس از پیروزی انقلاب ایران در سال ۱۳۵۷، فعالان و تشکل‌های کارگری خواستار تدوین قانون کار جدیدی شدند . سرانجام پس از ارائه چهار پیش نویس، مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۶۹ قانون کار جدیدی را تصویب کرد.

اما از همان زمان، تلاش برای تغییر این قانون آغاز شد(مراجعه کنید به تحلیل هفته همین شماره راه توده) و این در شرایطی بود که فعالان کارگری معتقد بودند این قانون به طور کامل، تامین کننده منافع کارگران نیست .

یکی از نخستین تغییرات، منوعیت هر گونه اعتضاب و تظاهرات بود که در سال ۱۳۷۲ در قانون کار گنجانده شد . پس از آن، کارگاه‌های کوچک تا ۱۰ نفر از شمول قانون کار خارج شدند. معنای این اقدام آن بود که صدها هزار کارگر از مزایای قانون کار مانند بیمه درمانی، بازنشستگی، ۳۰ روز مرخصی سالانه و حداقل دستمزد محروم شدند.

با این همه، تلاش برای تغییرات بیشتر در قانون کار در زمان ریاست جمهوری احمدی نژاد ادامه یافت. ارائه پیش نویس جدید قانون کار به مجلس هشتم، نقطه اوج این تلاش ها بود .

در این پیش نویس که اعتراض گسترده‌ای را از سوی کارگران در پی داشته، اعلام شد که قراردادهای کمتر از سه ماه، مشمول قانون کار شناخته نخواهد شد و این یعنی اخراج گسترده کارگران و افزایش شمار کارگرانی شده است که قرارداد موقت امضا می‌کند.  
مدافعان تغییر قانون کار، از جمله علی نقی خاموشی، رئیس اتاق بازرگانی ایران، استدلال می‌کنند که قانون کار فعلی اشتغال زانیست و مانع سرمایه گذاری است.

اما حسن صادقی، معاون امور شهرستان‌های خانه کارگر می‌گوید:  
«قانون فعلی، منعطف است و در هر حال و مقطع زمانی قابل اجرا است. لذا ما ایرادهایی را که در این جهت به قانون کار وارد می‌شود، قبول نداریم.

مدافعان تغییر قانون کار می‌گویند که اقتصاد ایران با تغییر این قانون، توان رقابت می‌یابد.  
اما آنها فراموش می‌کنند در شرایطی که انحصارها دولتی باقی مانده اند، مناقصه‌های کلان اقتصادی به سپاه پاسداران و اگذار می‌شود، خصوصی سازی درجهت و اگذارها به شرکت‌های تازه تاسیس سپاه است و کارگران امکان تشکیل سندیکا و اتحادیه ندارند و حقوق شان نقض می‌شود، سخن گفتن از تغییر قانون کار برای رقابتی تر شدن اقتصاد ایران، یک دروغ و فربای است.

قانون کار تا زمانی که اقتصادی کشور با تولید پیوند نخورد، مسلم روابط کار با تغییر چند بند یا ماده موجب تحولی نخواهد شد، مگر گامی درجهت اخراج و بیکاری کارگران.  
علینقی جهرمی، وزیر کار می‌گوید: دولت موظف است این قانون را با توجه به شرایط موجود اقتصادی «اصلاح» کند.

این بحث‌ها در شرایطی است که حتی قانون کار کنونی نیز، چندان مدافعان حقوق میلیون‌ها کارگر و خانواده‌های آنان نیست. از جمله مخالفت این قانون با حق اعتصاب. حقی که اکنون دیگر خانه کارگر نیز متوجه ان شده و خواستار به رسمیت شناخته شدن حق اعتصاب در قانون کار است و فعالان و مسئولان خانه کارگر می‌گویند: حق اعتصاب و تاسیس تشکل‌های مستقل کارگری، باید در قانون کار به رسمیت شناخته شود. کارگران با تشکل‌های خود و با داشتن حق اعتصاب باید بتوانند از هر نوع قانونی که دست کارفرمایان را برای اخراج باز می‌گذارد مقابله کنند و همچنین بیمه‌های بیکاری و بهداشتی برای کارگران را از دولت‌ها بخواهند. به همین دلیل است که کارگران ایران خواهان مشارکت مستقیم در تدوین قانون کار و یا هر نوع دخل و تصرف و تغییر آن هستند و جای نمایندگان واقعی خود را در هیات‌های بررسی کننده خالی می‌بینند.

خبرگزاری «فارس»، که در خدمت شورای نگهبان و دولت است، روز سوم آذر در آخرین خبر خود، از قول وزیر کار مژده داده است: پیشنهاد حذف حداقل دستمزد کارگران در دولت در حال بررسی است. با سقوط قیمت نفت که قرار بود سر سفره‌ها بباید، اکنون این دست دولت است که در جیب کارگران رفته و آن جیب‌های خالی را به امید ریودن آخرین تومان ها جستجو می‌کند!